

Nr 165

Av herr Sjönell, om en förenklad aktiebolagslagstiftning för mindre företag.

(Lika lydande med motion nr 125 i Första kammaren)

Den nuvarande aktiebolagslagstiftningen är utan tvekan mogen för en översyn. Många av dess oformliga och komplicerade regler i syfte att skydda aktieägarnas intressen tillkom i det psykologiska klimat som tillskapades av Kreuger-kraschen. Lagen är också sedan några år under utredning. Den utredning som göres utföres i samarbete med delegerade i övriga nordiska länder i syfte att skapa större nordisk enhetlighet inom aktiebolagslagstiftningen. Den svenska utredning som sysslar med frågan har enligt direktiven dessutom att syssla med flera principiella frågor av stor vikt för svenska förhållanden.

Bland de frågor som man ej har särskilda direktiv att syssla med, men vilka man trots detta borde ta upp, finns frågan om sådan förenklad utformning av aktiebolagslagen att småföretagen, som i allmänhet drivs i den enskilda firmans form, lätt kan ombildas till aktiebolag. Man har inom aktiebolagsutredningen, såvitt är bekant, inte beslutat sig för att ta upp denna fråga.

Det är av utomordentlig vikt, att lagstiftningen för mindre företag snarast utreds. Aktiebolagslagen är till sin huvuddel och i sin allmänna uppläggning skriven för stora företag. Lagen är i många stycken olämplig för de mindre företagen. De företag som ej drivs i aktiebolagsform, vilket är fallet i fråga om majoriteten av våra småföretag, är på flera sätt diskriminerade, t. ex. när det gäller avsättning till investeringsfonder och till pensionsstiftelser i fråga om formen för avsättningen.

De åligganden i form av skyldighet att lämna uppgifter och rapporter till olika myndigheter som gäller enligt den nuvarande aktiebolagslagen är vidare otillbörligt betungande för mindre företag.

Vid en jämförelse med t. ex. Västtyskland finner man att man där har en aktiebolagslag som i princip överensstämmer med den svenska aktiebolagslagen och vars regler tar sikte på stora företag. För mindre företag har man dessutom en lagstiftning som skapar företag med beteckningen »Gesellschaft mit beschränkter Haftung» (G. m. b. H.). Denna företagsform som liksom aktiebolaget begränsar det personliga ansvaret till den insatta andelen är icke underkastad lika stränga regler som aktiebolaget, och stif-

tandet av ett G. m. b. H.-bolag sker efter betydligt enklare regler än vad som gäller aktiebolag.

Även i USA finns enklare aktiebolagsformer, t. ex. joint stock companies. De senare lider dock av den svagheten i förhållande till aktiebolag att andelsägarna blir personligt ansvariga för bolagets förpliktelser.

De förebilder som här redovisats skulle kunna kompletteras med exempel från andra länder. En förenkling av den svenska lagstiftningen skulle för de mindre företagen eliminera de onödiga besvär och betungande förpliktelser av olika slag som den för dem otympliga aktiebolagslagen förorsakar. De mindre företagen skulle också lätt, vilket är en huvudsynpunkt i denna fråga, kunna ombildas från enskilda firmor till en enklare aktiebolagsform varigenom flera ekonomiskt viktiga diskrimineringar i förhållande till stora företagen, vilka praktiskt taget undantagslöst drivs i aktiebolagsform, skulle elimineras.

Med hänvisning till ovanstående hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning av frågan om förenkling av aktiebolagslagstiftningen i enlighet med vad i motionen anförts.

Stockholm den 25 januari 1965

Bengt Sjönell